

Alternativene finnes

Nei til EU krever utredning

EØS-avtalen kan sies opp med ett års varsel. Før EØS-avtalen ble inngått hadde Norge en handelsavtale med EU. Handelsavtalen sikret tollfri adgang til EUs indre marked for alle industrivarer. Vi levde godt med denne avtalen i tyve år. Dersom Norge sier opp EØS-avtalen, vil handelsavtalen igjen tre i kraft. Nei til EU støtter en slik løsning.

EU er avhengig av olje og gass fra Norge. Vi er også en av EUs største leverandører av fisk. EU tjener på og er avhengig av denne handelen. Selvsagt vil EU-landene handle med Norge om vi sier opp EØS-avtalen. Både EU og Norge er dessuten forpliktet av WTO-avtalens regler for internasjonal handel.

Etter 15 år med EØS er tiden overmoden for en grundig gjennomgang og vurdering av avtalen. Hva har vi vunnet, hva har vi tapt – og hva er det aller beste alternativet? Derfor krever Nei til EU en bred offentlig utredning, en NOU om EØS.

Eksport: EU er avhengig av å kjøpe både fisk og energi. Derfor vil EU handle med oss – med eller uten en EØS-avtale.

Styrk immunforsvaret

Bli med i Nei til EU!

Nei til EU driver et aktivt informasjonsarbeid om utviklingen i EU, konsekvensene av unionsmedlemskap og EØS.

- Nei til EUs arbeid er viktig for å hindre at EU-tilhengerne i Norge prøver seg med en omkamp om norsk medlemskap i EU.
- Nei til EU skal være en pådriver for at norske myndigheter fører en mer aktiv politikk overfor EU.
- Nei til EU jobber for at Norge skal legge ned veto mot EØS-direktiv som er skadelig for helse, miljø og velferd.

Les aktuelle nyheter og følg Nei til EUs aktivitet på www.neitileu.no

Meld
deg inn
i Nei til EU!

SMS: «NTEU navn og
adresse» til 2030
Telefon: 22 17 90 20
E-post: medlem@neitileu.no
www.neitileu.no

nei
TIL EU

EØS er fri flyt

Hovedmålet med EØS er grenseløs frihandel

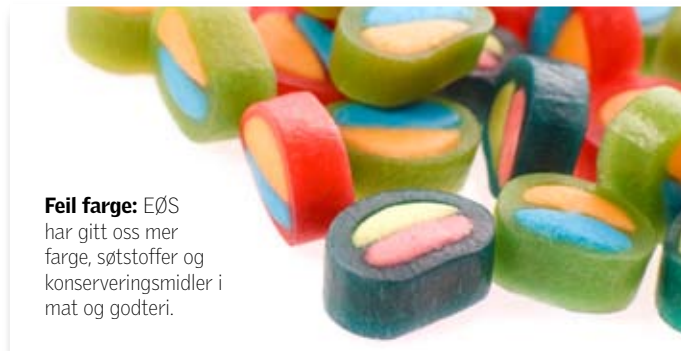
EØS gjør Norge til en del av EUs indre marked. Vi kan ikke fritt innføre egne strengere krav til handelen, selv om kravene skal beskytte forbrukerne, miljøhensyn eller lokale tradisjoner. Etter at grensekontrollen for mat og dyr mellom Norge og EU ble fjernet, har matbårne sykdommer blitt mer utbredt også her hjemme. Forekomsten av tarminfeksjoner forårsaket av Campylobacter-bakterier er for eksempel nesten fordoblet siden 1998, ifølge Folkehelseinstituttet.

EØS-avtalen er ikke jevnbyrdig

EØS-avtalen utvides hvert år med flere hundre nye lover importert fra EU. EØS består nå av omtrent 5000 direktiver og forordninger. EØS-avtalen endres ensidig gjennom vedtak i EU, som Norge bare kan si ja eller nei til. Norge kan ikke vedta eller foreslå nye lover som skal endre avtalen. Siden 1994 har blant annet direktiver som tillater mer tilsetningsstoffer i mat, gjør det mulig å ta patent på levende organismer og svekker styringen av gassmarkedet blitt innført i EØS. I tiden framover må Norge ta stilling til nye EU-direktiver som kan føre til mer sosial dumping (tjenestedirektivet), dårligere posttjenester (postdirektivet) og personovervåking (datalagringsdirektivet). Dette viser at EØS går ut over nasjonale interesser, som er viktige også for vanlige folk.

Byråkratene i Brussel blander seg

EØS-reglene skal gå foran andre norske lover. Hos overvåkingsorganet ESA i Brussel sitter seksti personer på heltid og passer på hvordan regelverket gjennomføres. Hvis et land ikke

Feil farge: EØS har gitt oss mer farge, søtstoffer og konserveringsmidler i mat og godteri.

retter seg etter ESAs krav, kan saken reises for EFTA-domstolen. Norge har for eksempel blitt dømt til å endre reglene om hjemfallsretten for vannkraft, mens ESA tapte saken om å oppheve det norske spillmonopolet. ESA har de siste årene bl.a. reist saker mot kommuner som gir idrettslag billig tomt til fotballstadioner, offentlig støtte til kvinnegründere og den miljøvennlige emballasjeavgiften.

EØS har kostet 22 000 000 000 kroner

Siden 1994 har EØS-avtalen totalt kostet Norge over 22 milliarder kroner. Norges bidrag er mangedoblet siden avtalen trådte i kraft. Nå betaler vi omlag 3,6 milliarder kroner i året. Den største posten er de såkalte EØS-midlene, som skal gå til utviklings- og utjevningstiltak i fattige EU-land. Til det betaler Norge 2 milliarder årlig. Å delta i EUs programmer for bl.a. forskning og utdanning koster Norge hvert år 1,5 milliarder kroner. I tillegg betaler vi omtrent 100 millioner for å finansiere overvåkingsorganet ESA og EF-domstolen. Ifølge en rapport fra PricewaterhouseCoopers forsvinner opptil 30 prosent av EØS-midlene i ineffektiv saksbehandling og dobbeltarbeid, det vil si tre av ti milliarder.

Forskjell på EU og EØS

EU er både et indre marked og en politisk og økonomisk union. EØS knytter Norge til det indre markedet, mens vi beholder uavhengigheten fra det meste av unionen. Avtalen omfatter bl.a. ikke EUs landbrukspolitikk, fiskeriforvaltning, pengeunionen med felles valuta (euro) eller utenriks- og sikkerhetspolitikken.

Det er viktige forskjeller i antall EU-lover medlemslandene må godta, og det Norge må gjennom EØS. I femårsperioden 2003-2007 vedtok EU over 25 000 lover, mens Norge måtte godta under syv prosent av dette. EØS er også billigere enn et EU-medlemskap. Per innbygger betaler vi en femtedel av hva danskene betaler til EU.

I motsetning til et medlemsland i EU, kan Norge si nei til alle nye regler i EØS. Det er ingen krav til begrunnelse for en slik reservasjon og avtalen setter klare grenser for hvordan EU kan reagere. Men denne retten er ennå ikke tatt i bruk.

EØS-språket

EØS-tale er ikke som andre språk. Gjennom rettspraksis kan ord få en mening stikk i strid med det de ellers betyr. EØS-avtalens artikkel 125 sier at «denne avtale skal ikke på noen måte berøre avtalepartenes regler om eiendomsrett». Likevel mener ESA og EFTA-domstolen at avtalen gjelder for eiendomsretten til vannfall. Da Stortinget behandlet EØS-avtalen i 1992, garantert Brundtland-regjeringen at hjemfallsretten ikke ville bli berørt.